

TEST POZORNOSTI D2

Recenze metody

AUTOR RECENZE: JAKUB KRAUS¹

Dátum vzniku recenzie:	15.12.2014
Názov metódy:	Test pozornosti d2
Účel:	Meranie selektívnej vizuálnej pozornosti a mentálnej sústredenosti.
Populácia:	9–60 roční ľudia
Rok vydania:	2000
Skratka metódy:	Test d2
Administrácia:	Individuálna/Skupinová
Formy:	1 forma
Čas administrácie:	8 minút
Autor:	Rolf Brickenkamp, Eric Zillmer
Autor českej verzie:	Karel Balcar (preložil a upravil)
Vydavateľ:	Testcentrum Praha a Hogrefe Verlag Gottingen

Popis testu

Test pozornosti d2 je rýchlostný typ „pero-papier“ testu, ktorý meria primárne selektívnu vizuálnu pozornosť. Samotný test sa skladá zo 14 riadkov, pričom v každom z nich je obsiahnutých 47 písmen v tvare „d“ a „p“. Ku každému písmenu sú pridelené čiarky, ktoré sa nachádzajú nad alebo pod písmenom (max. 2 čiarky nad a 2 pod; min. 1 čiarka celkovo). Na každý riadok má participant štandardných 20 sekúnd, ktoré mu slúžia na odškrtnutie čo najväčšieho počtu písmen „d“, ktoré majú pri sebe (nad alebo pod) práve 2 čiarky. Akékoľvek odškrtnutie písmena „d“ s viac alebo menej čiarkami, prípadne odškrtnutie písmena „p“ sa považuje za chybu. Participant je inštruovaný za spomínaný časový interval odškrtnúť čo najviac takto definovaných písmen. Po uplynutí

¹ Katedra psychologie, Fakulta sociálních studií MU, Joštova 10, 602 00 Brno

stanoveného časového intervalu sa participant okamžite presúva na riešenie ďalšieho riadku, na ktorý ma rovnaký čas atp. . Pred samotným testom dostane participant zácvikovú úlohu v podobe jedného riadku, na ktorej si aj za pomoci administrátora ozrejmi všetko potrebné k tomu aby bol schopný daný test riešiť.

Vývoj metódy

Test pozornosti d2 bol prvý krát publikovaný v roku 1962 v Nemecku. O jeho nemecký originál sa postaral Rolf Brickenkamp, ktorý sa inšpiroval tradičným testovaním nemeckých pracujúcich v ťažkom priemysle, od ktorých pozornosti závisel úspech a bezpečnosť danej firmy. V roku 1998 bol prvý krát publikovaný aj v angličtine (Brickenkamp spolu s Zillmerom). V českom prostredí sa jedná o už relatívne známy test, avšak k jeho oficiálnej publikácii sa pristúpilo až v roku 2000. Test bol pôvodne zhotovený pre potreby tzv. dopravnej psychológie na predpovedanie výkonu pri šoférovaní (selektívna pozornosť). Avšak momentálne je najčastejšie používaný v oblasti klinickej psychológie, kde sa používa väčšinou ako súčasť širšieho vyšetrenia ale takisto je používaný v menšej miere aj v rámci školskej či pracovnej psychológie (Brickenkamp, Zillmer a Balcar, 2000).

Technické parametre

Reliabilita je v manuáli doložená rozsiahlymi dátami, ktoré dokladajú vnútornú konzistenciu testu ako dostatočne vysokú ($r = 0,9$ a vyššia). Podľa Ackermana a Cianciola (2000) to nie je ničím výnimočné, keďže sa jedná o typ krátkeho a časovo obmedzeného perceptuálneho testu, ktoré sú vo väčšine prípadov týmto charakteristické. Dostatočná homogenita je dokladovaná hlavne split-half reliabilitou, ktorá napr. u pacientov s mozgovými poruchami dosahuje $r = 0,97$. Test-retestové reliability sú v manuáli tak isto k dispozícii, avšak dosahujú už o niečo nižších hodnôt. Pri reteste do jedného dňa dosahujú hodnôt $r = 0,9$ a s predlžujúcim sa časovým úsekom retestu od pôvodného testu postupne klesajú v závislosti na konkrétnych subpopuláciách až po hodnoty $r = 0,7$. Dôležité je aj upozorniť na to, že test-retestová reliabilita je zisťovaná už na výrazne nižších populáciách (do 124 participantov). Test-retestové reliability chýbajú ešte nižšie.

Validita je celkovo popísaná chudobnejšie než reliabilita. Chýba dokladovanie konvergentnej validity v zmysle diferenciacie od iných podobných rýchlostných testov pozornosti. Jediný použiteľný doklad v tomto smere sú korelácie d2, Digit symbol testu a Hamburg-Wechsler Intelligence testu pre dospelých (korelácie od 0,28–0,6 u celkových skóre). Ukazovatele testu d2 korelujú s intelligenčnými subtestami u osôb z normálnej populácie výrazne menej než u psychiatrických pacientov. V manuáli chýbajú dáta ohľadne prediktívnej validity pri použití testu v priemyselnom odvetví, hoci je uvedené, že test je používaný na testovanie v tejto oblasti.

Potrebné je však zmieniť, že v zahraničných publikáciách (vid'. napr. Brickenkamp a Zillmer, 1998) sú údaje týkajúce sa prediktívnej, konvergentnej či faktorovej validity dokumentované výrazne obsiahlejšie než je to pri popisovanej českej verzii manuálu, kde dokonca niektoré z týchto informácií absentujú. Chudobnosť prezentovania týchto

informácií v českom manuáli je tak na škodu, a prípadný záujemca je tak nútený sa obrátiť na zahraničné zdroje, ktoré mu nemusia byť vždy ľahko prístupné.

Normy sú založené na štandardnej vzorke nemeckej populácie, ktoré činia spolu viac ako 6000 osôb, z toho 3132 detí a adolescentov. Normy pre mužov a ženy sú totožné pretože medzi týmito nebol zistený žiadny rozdiel. Pre deti a dospelých platia odlišné normy. Celkovo dáta z normalizačnej vzorky poukazujú na podstatné rozdiely na intervale 10 až 60 rokov a to hlavne v počte chybovostí. Na druhú stranu americké normy tvorené vysokoškolskými študentmi sú s tými nemeckými v nesúlade. Tieto normy však boli zhotovené na vzorke 506 osôb. Zároveň môžeme usudzovať, že sa jedná o relatívne ohraničenú populáciu (vysokoškolskí študenti). Tieto dva faktory mohli následne spôsobiť možný nesúlad v spomínanom ohľade. Avšak, z uvedeného v každom prípade ostáva nejasné, ako dobre dokážu normy generalizovať skrz odlišné kultúry, jazykové prostredia či odlišné vzorky populácie (študenti, pracujúci, stredoškolsky vzdelaní atď.). Na tomto mieste je dôležité uviesť, že predkladaný test nemá české normy.

Komentár a zhrnutie

Test pozornosti d2 bol vytvorený v nemeckom prostredí na pozadí testovania pozornosti zamestnancov v priemysle. Pôvodne sa začal využívať v rámci dopravnej psychológie, ktorej hranice však už dávno prekročil. Tým, že existujú len nemecké (prípadne americké) normy, jeho využitie v českých podmienkach je na zvážení každého praktika/výskumníka. Na druhú stranu pri takomto teste kognitívnych schopností pozostávajúceho len z písmen „p“ a „d“, ktoré sú ľahko rozpoznateľné pre pravdepodobne všetkých participantov obývajúcich krajinu kde je ako oficiálne písmo ustanovená latina, sa zdá, že by inter-kultúrny kontext mal hrať menšiu rolu, než je tomu napríklad u testoch osobnosti a podobne. Na druhú stranu, spôsob administrácie ale aj ostatné komponenty testu môžu indikovať veľký súvis s motiváciou a sebakontrolou, ktorá môže byť v odlišných kultúrnych kontextoch pri testovej situácii odlišná. Napriek tomu sa v ďalších štúdiách – vid' napr. Ross (2005) –, nepodarilo preukázať rozdielnosť vo výsledkoch medzi kultúrami. Z manuálu je ťažko usúdiť z konkrétne akých ľudí normy vznikali. Popisy sú uvedené mj. vo všeobecnej rovine, avšak chýbajú konkrétne štatistické informácie o konkrétnom zastúpení ľudí z rôznych socio-ekonomických skupín apod. Celkovo sú však normy vytvorené z obdivuhodne vysokej vzorky čo je určite plusom tejto metódy. V prípade validity chýba viac konkrétnych porovnaní s inými nástrojmi merajúcimi selektívnu vizuálnu či inú pozornosť a združené kognitívne funkcie ako napr. pracovnú pamäť, tak ako bola definovaná Englem et al (1999a). Reliabilita vykazuje dostatočne vysoké hodnoty, ktoré sa však vplyvom zvyšujúceho sa časového intervalu (test-retest) značne znižujú. Test je celkovo jednoduchý na administráciu, je ľahko pochopiteľný širokým spektrom pacientov/klientov a je relatívne ľahko vyhodnotiteľný. Získané hrubé skóre sa pomocou normalizačných tabuliek prevedú na prislúchajúce štandardné skóre, prípadne percentily, ktoré sa potom dajú pomerne zrozumiteľne interpretovať klientom.

Pri konkrétnej povahe testu je potrebné uvažovať aj nad prípadnou nevhodnosťou testu pre niektoré špecifické populácie. Test nie je vhodný pre ľudí starších ako 60 a mladších ako 9 rokov. Tak isto nie je vhodný pre ľudí s dyslexiou, dysgrafiou, pacientov s poruchou zraku, ktorí pri administrácii testu nemajú dostatočnú korekciu zraku (okuliare, kontaktné šošovky), ľudí s afáziou – mj. percepčnou afáziou – či pri pacientoch v delíriu. Manuál s výnimkou vekových ohraničení neposkytuje žiadny zoznam, ktorý by popisoval nevhodnosť metódy na akýchkoľvek špecifických populáciách. Preto som považoval za potrebné zmieniť aspoň niektoré z nich, ktoré svojou charakteristikou môžu mať pri administrácii testu značné problémy.

Test pozornosti d2 je test s dlhou históriou hlavne v európskom priestore pričom nasadá na dlhú tradíciu hodnotenia perceptuálnej rýchlosti a pozornosti. Po uvážení všetkých obmedzení ktoré boli prezentované vyššie je na každom praktikovi či sa test rozhodne použiť alebo nie. Závisí to od konkrétnej situácie, zákazky či napríklad možností. d2 Test pozornosti je možné administrovať v rámci klinickej psychológie ako súčasť batérie testov skúmajúcich kognitívne schopnosti, ako súčasť neuropsychologického vyšetrenia či v rámci dopravne-psychologického vyšetrenia. V každom prípade je vhodný ďalší výskum objasňujúci jeho možné súvislosti s inými konštruktmi či testami.

Zdroje

- Ackerman, P.L., Cianciolo, A.T. (2000). Cognitive, perceptual speed and psychomotor determinations of individual differences during skill acquisition. *Journal of Experimental Psychology*, 6, 259-290.
- Brickenkamp, R., Zillmer, E. (1998). D2 – Test of attention. Seattle: Hogrefe & Huber.
- Brickenkamp, R., Zillmer, Balcar, K. (2000). d2 test pozornosti: Praha: Hogrefe- Testcentrum s.r.o.
- Engle, R. W., Kane, M. J., Tuholski, S. W. (1999a). Individual differences in working memory capacity and what they tell us about controlled attention, general fluid intelligence and functions of the prefrontal cortex. In A. Miyake, P. Shah, (Eds.), *Models of working memory* (s. 102-134). Cambridge: Cambridge University Press.
- Ross, R.M. (2005). The D2 Test of Attention: An Examination of Age, Gender and Cross-cultural Indices. Chicago: Argosy University

Podpořeno z projektu OPVK:

INZA – Inovací bakalářských studijních programů k lepší zaměstnatelnosti,
CZ.1.07/2.2.00/28.0238

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

MODEL RECENZE PODLE EFPA PRO POPIS A HODNOCENÍ PSYCHOLOGICKÝCH TESTŮ *FORMULÁŘ RECENZE TESTU A POZNÁMKY PRO RECENZENTY¹*

Toto je lokální úprava dokumentu pro účely publikace v časopise Testforum.
Originální český překlad je k dispozici na stránkách EFPA
(www.efpa.eu/download/505cd9db4144ecb16174087909c9cd6d).

Původní verzi sestavil a uspořádal Dave Bartram
Doplnili a revidovali Patricia Lindley, Dave Bartram a Natalie Kennedy v dubnu 2004²
Současná verze 3.42: květen 2005
Český překlad: Tomáš Urbánek

Od uživatelů tohoto dokumentu a jeho obsahu žádá EFPA, aby uznali tento zdroj prostřednictvím následujícího textu:

“Kritéria pro recenzi testu podle EFPA do značné míry vychází z formy a obsahu kritérií pro recenze testů Britské psychologické společnosti (BPS) a kritérií vytvořených Komisí pro testové záležitosti (COTAN) Holandské asociace psychologů (NIP). Dave Bartram a Patricia Lindley původně vyvinuli kritéria BPS a recenzní procedury pro UK Employment Service a později rozšířili jejich používání pro celou BPS. Arne Evers připravil k vydání nizozemský systém posuzování kvality testů.

EFPA je vděčná BPS a NIP za svolení použít jejich kritéria jako základ pro vytvoření evropského modelu. EFPA je také vděčná Davu Bartramovi, Arnu Eversovi a Patricii Lindley za jejich příspěvek k vývoji tohoto modelu. Veškerá intelektuální vlastnická práva původních kritérií podle BPS a NIP jsou nadále uznávána a náleží těmto orgánům.”

¹ Tento dokument byl vytvořen z několika zdrojů, včetně Hodnotícího formuláře pro recenzi testu používaného v BPS (NPAL a Řídící komise pro testové standardy při BPS – Steering Committee on Test Standards), Španělského dotazníku pro hodnocení psychometrických testů (Španělská psychologická asociace) a Systému pro posuzování kvality testu (Komise pro testování Holandské asociace psychologů). Některé části byly adaptovány se svolením z dokumentu: BPS Books Reviews of Level B Assessment Instruments for use in Occupational Assessment, Notes for Reviewers: Version 3.1. December 1998: Copyright © NPAL, 1989, 1993, 1998.

² Současná verze je spojením dvou oddělených dokumentů (Formuláře recenze a Poznámek pro recenzenty). Obsah byl navíc uspořádán a doplněn na základě jeho používání recenzenty online testů v BPS.

.....
Část 1:

Popis nástroje: Obecné informace a klasifikace
.....

EFPA 3.2 reference

	Recenzent 1:	Bc. Jakub Kraus
	Recenzent 2:	
	Konzultující editor:	Mgr. Hynek Cígler
	Vedoucí editor:	Mgr. Hynek Cígler
	Vedoucí editor aktualizace: (pouze v případě aktualizací)	
	Editor aktualizace: (pouze v případě aktualizací)	
	Datum vzniku této recenze:	15. 12. 2014
1.1	Název nástroje (lokální verze):	Test pozornosti d2
	Zkrácená verze názvu testu:	Test d2
1.2	Původní název testu (pokud je lokální verze adaptací):	Test d2 Aufmerksamkeits-Belastung Test
1.4	Autoři původního testu:	Rolf Brickenkamp, Eric Zillmer
1.3	Autoři lokální adaptace:	Karel Balcar
1.7	Lokální distributor/vydavatel testu:	Hogrefe – Testcentrum, s.r.o
1.8	Vydavatel původní verze testu (pokud je jiný než současný distributor/vydavatel):	Hogrefe Verlag Göttingen
1.9.1	Datum vydání současné revize/vydání:	2000
1.9.2	Datum vydání adaptace pro lokální užívání:	1998
1.9.3	Datum vydání původního testu:	1962

Obecný popis nástroje

Test pozornosti d2 je rýchlostný typ „pero-papier“ testu, ktorý meria primárne selektívnu vizuálnu pozornosť. Samotný test sa skladá zo 14 riadkov, pričom v každom z nich je obsiahnutých 47 písmen v tvare „d“ a „p“. Ku každému písmenu sú pridelené čiarky, ktoré sa nachádzajú nad alebo pod písmenom (max. 2 čiarky nad a 2 pod; min. 1 čiarka celkovo). Na každý riadok má participant štandardných 20 sekúnd, ktoré mu slúžia na odškrtnutie čo najväčšieho počtu písmen „d“, ktoré majú pri sebe (nad alebo pod) práve 2 čiarky. Akékoľvek odškrtnutie písmena „d“ s viac alebo menej čiarkami, prípadne odškrtnutie písmena „p“ sa považuje za chybu. Participant je inštruovaný za spomínaný časový interval odškrtnúť čo najviac takto definovaných písmen. Po uplynutí stanoveného časového intervalu sa participant okamžite presúva na riešenie ďalšieho riadku, na ktorý má rovnaký čas atp. . Pred samotným testom dostane participant zácvikovú úlohu v podobe jedného riadku, na ktorej si aj za pomoci administrátora ozrejmi všetko potrebné k tomu aby bol schopný daný test riešiť.

**Nasledujúca recenzia sa týka len papierovej formy testu.*

Část 2:

Klasifikace

1.10.1	Obsahová doména	<ul style="list-style-type: none">☐ Školní schopnosti☐ Všeobecné schopnosti☐ Verbální schopnosti☐ Numerické schopnosti☐ Prostorové schopnosti☐ Neverbální schopnosti☒ Rychlost vnímání☐ Paměť☐ Manuální zručnost☐ Osobnost – Rys☐ Osobnost – Typ☐ Osobnost – Stav☐ Kognitivní styly☐ Motivace☐ Hodnoty☐ Zájmy☐ Přesvědčení☐ Poruchy a patologie☐ Skupinové procesy☐ Rodina☐ Organizace, její fungování, agregovaná měření, klima atd.☐ Školní nebo výchovné funkce☒ Jiné: Selektivna vizuálna pozornosť
--------	------------------------	--

1.10.2	Zamýšlená(é) nebo hlavní oblast(i) použití.	☒ Klinická psychologie ☒ Neuropsychologie ☐ Forezní psychologie ☒ Psychologie výchovy a vzdělávání ☒ Psychologie práce a personalistika ☒ Poradenství, doporučení, vedení a volba povolání ☐ Psychologie zdraví, životní styl a životní spokojenost ☐ Sporty a volný čas ☒ Jiné: Dopravná psychológia
1.10.3	Zamýšlený způsob použití (podmínky, za jakých byl nástroj standardizován a validizován)	☐ Nesupervidovaná administrace bez kontroly nad identitou respondenta a bez úplné kontroly nad podmínkami administrace (např. volně přístupný test na internetu, test dostupný ke koupi v knihkupectví). ☐ Kontrolovaný nesupervidovanou administrací. Kontrola nad podmínkami (čas atd.) a určitá kontrola nad identitou uživatele testu (např. testy administrované přes internet, ale pouze známým osobám – přístup omezený heslem). ☒ Supervidovaná a kontrolovaná administrace. Administrace testu pod kontrolou kvalifikovaného administrátora nebo dohlázeitele. ☐ Řízená administrace. Administrace testu prováděná pouze přes určená testovací centra (např. programy hodnocení licencí a certifikace).
1.10.4	Popis populací, pro které je test určen:	Metóda je určená pre obe pohlavia vo vekovom rozmedzí 9–60 rokov. V rámci tohoto vekového pásma sú k dispozícii odlišné normy pre konkrétne ohraňované vekové obdobia a pohlavie.

1.10.5	Počet škál a krátky popis proměnné nebo proměnných měřených nástrojem	<p>Test pozostáva mj. zo 6 škál:</p> <p>Celkový počet Súčet všetkých položiek, ktoré proband v teste prešiel.</p> <p>Chyby v celkovom počte Udáva celkový počet chybných výkonov. V rámci tohoto skóre rozlišujeme <i>chyby opomenutia</i> (správna položka nie je zaškrtnutá) a <i>chyby zámeny</i> (zaškrtnutá je nesprávna položka).</p> <p>Percento chýb Predstavuje podiel chybných výkonov v celkovom počte.</p> <p>Celkový výkon Vyjadruje celkový počet prejdených položiek mínus celkový počet chýb.</p> <p>Flukтуаčné rozpätie Vyjadruje stabilitu a konzistenciu výkonu v priebehu času.</p> <p>Výkon sústredenia Vyjadruje celkový počet správne zaškrtnutých položiek mínus počet chýb vzniknutých nesprávnym zaškrtnutím položiek.</p>
1.11	Formát položek	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Otevřený ☐ Mnohonásobná volba, alternativy na stejné škále ☐ Bipolární adjektiva ☐ Likertovy ratingy (škály) ☐ Nucená volba, alternativy na smíšených škálách (ipsativní) – vysvětlení viz Poznámky ☐ Mnohonásobná volba, alternativy na smíšených škálách (ipsativní) – vysvětlení viz Poznámky ☐ Sady párů adjektiv (sémantický diferenciál), smíšené škály (ipsativní) ☒ Jiné: Škrtačí zoznam
1.12	Počet položek testu:	658 písmen (položiek) rozdelených do 14 riadkov. Každý riadok teda pozostáva zo 47 písmen.

1.13	Způsob(y) administrace:	☒ Interaktivní individuální administrace ☒ Supervidovaná skupinová administrace ☐ Počítačová lokálně nainstalovaná aplikace – pod supervizí/dohledem ☐ Počítačová aplikace na webu – pod supervizí/dohledem ☐ Počítačová lokálně nainstalovaná aplikace – bez supervise/testování sebe ☐ Počítačová aplikace na webu – bez supervise/testování sebe ☐ Jiné:
1.14	Způsob odpovídání:	☐ Ústní rozhovor ☒ Papír a tužka ☐ Manuální operace ☐ Na počítači ☐ Jiné:
1.15	Čas potřebný pro administraci nástroje: Čas na přípravu (čas, který zabere administrátorovi připravit a rozložit materiály pro diagnostické sezení). <ul style="list-style-type: none"> • Čas na administraci na sezení: zahrnuje čas potřebný pro dokončení všech položek a odhad času potřebného pro podání instrukcí, projití zácvičných položek a nějaké doplňující komentáře na konci sezení. • Skórování: čas nutný pro získání hrubých skóru. • Analýza: čas strávený prováděním dalších prací s hrubými skóry, aby se z nich odvodily další míry a zformulovala rozumně úplná interpretace (za předpokladu, že znáte nástroj). • Zpětná vazba: čas potřebný k přípravě a poskytnutí zpětné vazby vyšetřované osobě. <p>Připouští se, že čas posledních dvou komponent se může značně lišit – v závislosti na kontextu, ve kterém se nástroj používá. Ale aspoň nějaké údaje a komentáře budou užitečné.</p>	Příprava: neuvezené Administrace: 8 minut Skórování: neuvezené Analýza: neuvezené Zpětná vazba: neuvezené

1.16	Jsou k dispozici různé formy nástroje?	<p>Test pozornosti d2 je možné administrovat aj na počítači. Táto počítačová verzia sa zakupuje zvlášť a podľa vydavateľa obsahuje aktualizované normy. Táto verzia okrem samotného zakúpenia software vyžaduje aj inštaláciu tzv. Hogrefe TestSystem (HTS).</p> <p>Taktiež je možné test administrovať online bez toho, aby bolo potrebné zakúpiť celú metódu. Počítač však v tomto prípade musí byť pripojený k internetu.</p> <p>V oboch prípadoch je po dokončení testu automaticky vygenerovaný jeho výstup. Tento výstup však neobsahuje interpretáciu výsledkov, ktoré aj naďalej ostávajú v kompetencii kvalifikovanej osoby.</p> <p>Vytvorené nie sú žiadne paralelné ani skrátené verzie tohoto testu.</p>
------	---	--

.....

Část 3:

Měření a skórování

.....

1.17	Procedura skórování testu:	☐ Počítačové skórování s přímým vstupem odpovědí testovanou osobou ☐ Počítačové skórování s ručním vstupem odpovědí z papírového záznamového archu ☐ Počítačové skórování odpovědí z papírového záznamového archu pomocí jejich načtení pomocí skeneru ☒ Jednoduchý ruční skórovací klíč – nutné pouze kancelářské dovednosti ☐ Komplexní ruční skórování – vyžadující trénink ve skórování nástroje ☐ Služby zpracování dat – např. skórování společností prodávající nástroj ☐ Jiné:
1.18	Skóry:	Pre každú hodnotu v rámci škál, ktoré boli predstavené v sekcii 1.10.5. existuje príslušná hodnota percentilu a štandardného skóre.
1.19	Transformace skóru na standardní skóry:	☒ Normalizovaná – skóry se získají použitím normalizační tabulky ☐ Nenormalizovaná – skóry se získají lineární transformací

1.20	Použité škály	Skóry založené na percentilech ☒ Centily ☐ 5-stupňová klasifikace: centilové rozdělení 10:20:40:20:10 ☐ Decily a další klasifikace založené na stejném počtu percentilů Standardní skóry ☐ z-skóry ☐ IQ deviační kvocienty IQ atd. (např. M=100, SD=15 pro Weschlerův test) ☐ Přijímací testy na VŠ (např. test SAT M=500, SD=100; GRE atp.) ☐ steny, staniny, C skóry ☐ T-skóry ☒ Jiné: <div style="text-align: right;">šstandardné skóre (M=100, SD=10)</div>
------	----------------------	---

.....

Část 4:

Počítačově generované zprávy

.....

Toto je čistě *popisné*. Hodnocení zpráv bude součástí části recenze nazvané Hodnocení.

1.21	Jsou počítačově generované zprávy k dispozici s nástrojem?	☐ Ano ☒ Ne Pozn.: Počítačová verze není předmětem recenze.
------	---	---

.....

Část 5:

Nabídka, podmínky a náklady

.....

Tato část definuje, co vydavatel poskytne, komu, za jakých podmínek a za jaké ceny. Definuje podmínky kladené dodavatelem a týkající se toho, kdo smí a kdo nesmí získat materiál nástroje. Pokud jedna z možností neodpovídá podmínkám nabídky, doplňte popis relevantních podmínek.

1.23	Dokumentace poskytovaná distributorem jako součást testového balíku	☒ Uživatelský manuál ☒ Technický (psychometrický) manuál ☒ Doplňkové technické informace a aktualizace (např. lokální normy, lokální validizační studie atd.) ☐ Rozšiřující informace v podobě knih a článků k tématu ☐ Kombinace výše uvedených (uved'te)
1.24	Metody publikace	☒ Papír ☐ PC - Diskety ☐ PC - CD-ROM ☐ Download z internetu ☐ Živý internet (nástroj pracuje v internetovém prohlížeči) ☐ Jiné:

<p>Části 1.25-1.27 se týkají cen. Pravděpodobně to budou části, které budou nejrychleji zastaralé. Doporučuje se, aby byl kontaktován dodavatel nebo vydavatel co možná nejlépe časněji zveřejnění recenze, aby zde byly současné informace.</p>		
1.25.1	<p>Počáteční náklady. Cena kompletní sady materiálů (všechny manuály a další materiál nutný k aspoň jedné zkušební administraci). Kolik uchazečů lze vyšetřovat pomocí materiálů získaných za počáteční náklady, kde tyto náklady zahrnují materiálně pro opakované vyšetření.</p>	<p>Kompletná sada materiálů stojí 1150 Kč, přičemž tato obsahuje samotný manuál, 50 záznamových hářkův a 2 skórovací šablóny.</p>
1.25.2	<p>Opakující se náklady:</p>	<p>Po administraci všech 50 záznamových hářkův je možné dokúpit d'alšiu sadu záznamových hářkův o celkovom počte 50 kusob. Táto sada stojí 350 Kč.</p>
1.26.1	<p>Ceny za zprávy generované softwarem nainstalovaným uživatelem:</p>	<p>Nie je k dispozícii</p>
1.26.2	<p>Ceny za vyhotovení zprávy zaslané prostřednictvím pošty/faxu:</p>	<p>Nie je k dispozícii</p>
1.26.3	<p>Ceny za vyhotovení zprávy zaslané prostřednictvím internetové služby:</p>	<p>Nie je k dispozícii</p>
1.27	<p>Ceny za další služby a zpracování dat: opravy nebo vývoj automatických zpráv:</p>	<p>Nie je k dispozícii</p>
1.28	<p>Kvalifikační požadavky na práci s testem vyžadované dodavatelem testu</p> <p>1.28 se týká kvalifikací uživatele vyžadovaných dodavatelem. V této části, pokud vydavatel stanovil informace o kvalifikaci uživatele, mělo by to být uvedeno pomocí uvedených kategorií. Tam, kde kvalifikační požadavky nejsou jasné, mělo by to být vyjádřeno pomocí "Jiné", ne "Žádné". "Žádné" znamená, že existuje explicitní výrok týkající se toho, že není potřeba kvalifikace.</p>	<p>☒ Žádné ☐ Oprávnění (certifikát) pro specifický test ☐ Oprávnění (certifikát) pro obecné výkonové testy: i. e. míry maximálního výkonu ve schopnostech ☐ Potvrzení v testování obecných schopností a dovedností: míry maximálního výkonu ve vztahu k potenciálu k výkonu ☐ Potvrzení v obecné diagnostice a diagnostice osobnosti: míry typického chování, postojů a preferencí ☒ Jiné: Pre administrovanie testu a získanie výsledkov je potrebné mať preštudovaný manuál k testu. Pre následnú interpretáciu je potrebné mať psychologické znalostné zázemie a orientovať sa v základoch psychologického testovania. Pri používaní testu v konkrétnych oblastiach psychologickéj praxe (napr. klinické situácie) je potrebná dostatečná odbornosť.</p>

1.29	<p>Profesionální kvalifikace vyžadovaná pro používání nástroje</p> <p>1.29 se týká kvalifikací uživatele vyžadovanou dodavatelem. V této části, pokud vydavatel stanovil informace o kvalifikaci uživatele, mělo by to být uvedeno pomocí uvedených kategorií. Kde požadavky na kvalifikaci nejsou jasné, mělo by to být vyjádřeno pomocí "Jiné", ne "Žádné". "Žádné" znamená, že existuje explicitní výrok týkající se toho, že není potřeba kvalifikace.</p>	☐ Žádné ☐ Praktický psycholog s kvalifikací v relevantní aplikační oblasti ☐ Praktický psycholog ☐ Výzkumný psycholog ☐ Nepsychologický akademický výzkumník ☐ Praktik v relevantních příbuzných profesích (terapie, medicína, poradenství, vzdělání, lidské zdroje atd.) ☐ Držitel Certifikátu způsobilosti pro testování v psychologii práce A BPS ☐ Držitel Certifikátu způsobilosti pro testování v oblasti vzdělávacím A BPS ☐ Držitel Certifikátu způsobilosti pro testování v psychologii práce B BPS ☒ Jiné: <p style="margin-left: 20px;">Test může administrovat aj technický asistent. Interpretácia skóre však vyžaduje znalost psychológie a určité vzdelanie v základoch psychologického testovania.</p>
------	---	---

.....

Část 6:

Hodnocení testových materiálů

.....

Vysvětlení hodnocení

V následujících částech jsou celková posouzení adekvátnosti informací týkajících se validity, reliability a norem zobrazeny automaticky tučně.

Jakýkoli nástroj s jedním nebo více posouzeními 0 nebo 2 týkajícími se atributů považovaných za kritické pro bezpečné používání nástroje, by neměl být považován za nástroj, který splňuje minimální standardy.

Vstup na posuzovacím formuláři	Posouzení podle standardů EFPA	Reprezentace recenze v UK	Vysvětlení
[n/a]	[n/a]	[n/a]	Tento atribut není u tohoto nástroje použitelný
0	[-]	[None]	Není možné posoudit jako ne nebo nedostatek poskytnutých informací
1	[-1]	[*]	Neadekvátní
2		[**]	NYNÍ NEPOUŽÍVÁNO
3	[0]	[***]	Adekvátní nebo přiměřený
4	[1]	[****]	Dobrý
5	[2]	[*****]	Vynikající
		[N.r.i.o.r] * (pouze pro aktualizace)	Položka nebyla v původní recenzi posuzována

V této části má být provedeno více hodnocení různých aspektů nebo atributů dokumentace dodávané s nástrojem (nebo balíkem). Termín „dokumentace“ byl vybrán, aby pokrýval všechny ty materiály dodávané s nástrojem nebo snadno dostupné kvalifikovanému uživateli: např. manual administrátora; technické příručky; brožury s normami; dodatky k manuálu; aktualizace od vydavatelů/dodavatelů atd.

Položky mají být posuzovány n/a nebo 0 až 5 (poloviční rating je přijatelný)

Rating

Kvalita vysvětlení principů, prezentace a kvalita poskytnuté informace: (Tento celkový rating se získá použitím posouzení založeného na ratingích daných pro položky 2.1–2.8)		3
2.1	Celkový rating kvality vysvětlení principů: (Tento celkový rating se získá použitím posouzení založeného na hodnotách ratingů daných pro položky 2.1.1 – 2.1.5)	0
2.1.1	i) Teoretické základy konstruktů:	3
2.1.2	ii) Procedura vývoje testu:	0
2.1.3	iii) Důkladnost analýz položek a model analýzy položek:	3
2.1.4	iv) Vysvětlení obsahové validity:	5
2.1.5	v) Souhrn relevantního výzkumu:	0
2.2	Adekvátnost dokumentace dostupné uživateli (uživatelské a technické manuály, dodatky týkající se norem atd.): (Tento celkový rating se získá použitím posouzení založeného na hodnotách ratingů daných pro položky 2.2.1 – 2.2.6) <i>Pro část 2.2 jsou stanoveny následující „měřítka“ pro rating „vynikající“ (5). Pozornost je zde zaměřena na kvalitu pokrytí poskytnutého v dokumentaci dostupné kvalifikovaným uživatelům. Všimněte si, že část 2.2 se týká úplnosti a jasnosti dokumentace dostupné uživateli (uživatelské a technické manuály, dodatky k normám atd.) v pojmech pokrytí a vysvětlení. V pojmech kvality nástroje, jak ji dosvědčuje dokumentace, jsou rozpracovány oblasti v této části pod čísly: 2.1, 2.3, 2.9, 2.10 a 2.11.</i>	3
2.2.1	Principy: [viz 2.1] Dobře argumentovaný a jasně prezentovaný popis toho, co má podle návrhu měřit a proč byl zkonstruován tak, jak je.	5
2.2.2	Vývoj: Úplné detaily týkající se zdrojů položek, pilotáže, analýz položek, srovnávacích studií a změn prováděných v průběhu vývojových pokusů.	0
2.2.3	Standardizace: Jasně a detailní informace poskytnuté o velikostech a zdrojích standardizačního souboru a standardizační proceduře.	3
2.2.4	Normy: Jasně a detailní informace poskytnuté o velikostech a zdrojích normalizačních skupin, podmínkách vyšetření atd.	3
2.2.5	Reliabilita: Dobře vysvětlení reliability a široký rozsah měř vnitřní konsistence a retestu spolu s vysvětlením jejich relevance a zobecnitelnosti nástroje vyšetření.	5
2.2.6	Validita: Dobře vysvětlení validity spolu s širokou škálou studií jasně a poctivě popsaných.	3
2.3	Kvalita procedurálních instrukcí poskytnutých uživateli: (Tento celkový rating se získá s použitím posouzení na základě hodnot ratingů daných pro položky 2.3.1 – 2.3.7)	3
2.3.1	Pro administraci testu: Poskytnutá jasná a detailní vysvětlení a procedurální průvodce krok za krokem spolu s dobrými radami týkajícími se otázek uchazečů a problémových situací.	5
2.3.2	Pro skórování testu, normy atd.: Poskytnuté jasně a detailní informace spolu s popsanými kontrolami pro vyhnutí se možným chybám skórování.	5
2.3.3	Pro interpretaci a vytváření zpráv: Detailní doporučení týkající se interpretace různých skóků, chápání normativních měř a zacházení se vztahy mezi různými škálami, s množstvím ilustrativních příkladů a případových studií.	3
2.3.4	Pro poskytnutí zpětné vazby a debriefingu respondentům testu a dalším: Detailní doporučení, jak prezentovat zpětnou vazbu uchazečům.	3
2.3.5	Pro poskytování dobrých praktických témat týkajících se poctivosti a zkreslení: <i>Uvedení detailních informací o studiích sexuálního a etnického zkreslení s relevantními varováními týkajícími se používání a zobecňování validit.</i>	3
2.3.6	Omezení používání: Jasně popisy, kdo by měl a kdo by neměl být vyšetřován spolu s dobře vysvětlenými odůvodněními těchto omezení (např. typy nezpůsobilosti, požadované úrovně gramotnosti atd.).	3
2.3.7	Reference a podpůrné materiály: Detailní odkazy na relevantní podpůrnou akademickou literaturu a křížové odkazy na další příbuzné materiály týkající se diagnostických nástrojů.	3
Kvalita materiálů: (Tento celkový rating se získá použitím posouzení založeného na hodnotách ratingů pro položky 2.4 – 2.8)		3

2.4	Všeobecná kvalita materiálů testu (testové brožury, odpověďové archy, testové objekty, software atd.):	3
2.5	Kvalita lokální adaptace testu (pokud byl test přeložen a adaptován do místního jazyka):	3
2.6	Snadnost, s jakou může respondent testu porozumět úkolu:	5
2.7	Snadnost, s jakou mohou být respondentem testu tvořeny reakce nebo odpovědi:	5
2.8	Kvalita položek:	3
Recenzentovy komentáře týkající se dokumentace: (komentáře principů, designu, vývoje testu a jeho přijatelnosti)		
<p>Dokumentácia testu poskytuje v takmer každom ohľade uspokojivé a relevantné informácie. Je len na škodu, že toto tak úplne neplatí pre popis validity. Veľmi chýba dokladovanie konvergentnej validity. Jediný použiteľný údaj v tomto smere sú prezentované korelácie d2, Digit symbol testu a Hamburg-Wechsler Intelligence testu pre dospelých. V manuáli chýbajú aj potrebné dáta ohľadne prediktívnej validity pri použití testu v oblasti priemyslu. Paradoxom je, že jednou z oblastí v ktorej je uvedené, že je test mj. užívaný, je práve priemyselné odvetvie.</p>		

.....

Část 7:

Hodnocení norem, reliability a validity

.....

Položky mají být posuzovány n/a nebo 0 až 5 (jsou přijatelné poloviční ratingy)

Rating

Hodnocení technických informací – celková adekvátnost: (Tento celkový rating se získá použitím posouzení založeného na hodnotách ratingů daných pro položky 2.9 – 2.11)	3
---	----------

Informace o normách nebo referenční skupině

2.9	Celková adekvátnost:	3
2.9.1	Vhodnost pro lokální použití, ať už pro lokální nebo mezinárodní normy: [n/a] Nepoužitelné 0 Žádná informace nepodána. 1 Není lokálně relevantní (např. nevhodné zahraniční výběry). 3 Lokální výběr z obecné populace nebo nelokální normy, které lze použít s varováním. 4 Výběry lokální země nebo relevantní mezinárodní výběry s dobrou relevancí pro zamýšlenou aplikaci. 5 Výběry lokální země nebo relevantní mezinárodní výběry vybrané z dobře definovaných výběrů z relevantních aplikačních oblastí.	3
2.9.2	Vhodnost pro zamýšlené aplikace: [n/a] Nepoužitelné 0 Žádná informace nepodána. 1 Norma nebo normy nejsou adekvátní pro zamýšlené aplikace. 3 Adekvátní normy pro obecnou populaci a/nebo rozmezí normativních tabulek. 4 Dobré rozmezí normativních tabulek. 5 Vynikající rozmezí výběrově relevantních norem vztahujících se k věku a pohlaví, s informacemi o dalších rozdílech v rámci skupin (např. směs etnických skupin).	3

2.9.3	Velikosti výběrů: [n/a] Nepoužitelné 0 Žádná informace nepodána. 1 Neadekvátní výběry (např. méně než 150). 3 Aadekvátní výběry (např. 150-300). 4 Velké výběry (např. 300-1000). 5 Velmi velké výběry (např. 1000+).	5
2.9.4	Procedury použité při výběru souboru: ☐ Žádná informace neposkytnuta ☒ Reprezentativní populaci [sumarizujte kritéria] ☐ Nahodilá ☐ Náhodná	0
2.9.5	Kvalita informací poskytnutých o minoritní/chráněné skupině, rozdílech, vlivech věku, rodu atd.: [n/a] Nepoužitelné 0 Žádná informace nepodána. 1 Neadekvátní informace. 3 Aadekvátní obecné informace s minimální analýzou. 4 Dobré popisy a analýzy skupin a rozdílů 5 Vynikající série analýz a diskuse o relevantních tématech vztahujících se k použití a interpretaci.	3
2.9.6 Komentáře recenzentů k normám: Stručná zpráva o normách a jejich historii, včetně informací o doporučených účinných vydavatelem/autorem pro aktualizaci norem obvyklým způsobem.		
<p>Normy sú založené na štandardnej vzorke nemeckej populácie, ktoré činia spolu viac ako 6000 osôb, z toho 3132 detí a adolescentov. Normy pre mužov a ženy sú totožné pretože medzi týmito nebol zistený žiadny rozdiel. Pre deti a dospelujúcich platia odlišné normy. Celkovo dáta z normalizačnej vzorky poukazujú na podstatné rozdiely na intervale 10 až 60 rokov a to hlavne v počte chybovostí. Na druhú stranu americké normy tvorené vysokoškolskými študentmi sú s tými nemeckými v nesúlade. Tieto normy však boli zhotovené na vzorke 506 osôb. Zároveň môžeme usudzovať, že sa jedná o relatívne ohraničenú populáciu (vysokoškolskí študenti). Tieto dva faktory mohli následne spôsobiť možný nesúlad v spomínanom ohľade. Avšak, z uvedeného v každom prípade ostáva nejasné, ako dobre dokážu normy generalizovať skrz odlišné kultúry, jazykové prostredia či odlišné vzorky populácie (študenti, pracujúci, stredoškolsky vzdelaní atď.). Na tomto mieste je dôležité uviesť, že predkladaný test nemá české normy.</p>		

Validita

2.10	Celková adekvátnost: (Tento celkový rating se získá na základě posouzení hodnot ratingů daných v položkách 2.10.1 – 2.10.2.4. Neprůměrujte pouze čísla, abyste získali celkový rating. Obvykle bude roven buď konstruktové validitě nebo validitě vztahující se ke kritériu, podle toho, která z nich je vyšší.)	3
2.10.1	Konstruktová validita – celková adekvátnost (Tento celkový rating se získá na základě posouzení hodnot ratingů daných v položkách 2.10.1.2 – 2.10.1.6. Neprůměrujte pouze čísla, abyste tento celkový rating získali.)	3
2.10.1.1	Použité plány: (zatrhněte tolik, kolik je jich použitelných) ☐ Žádná informace nepodána ☒ Korelace s dalšími nástroji a výkonovými kritérii ☐ Vnitroškálový (korelace položky se zbytkem) ☒ Rozdíly mezi skupinami ☐ Matice mnoha rysů a mnoha metod (MTMM) ☐ Explorační faktorová analýza ☐ Konfirmační faktorová analýza ☐ Experimentální plány ☐ Jiné:	
2.10.1.2	Velikosti výběrů: 0 Žádná informace neposkytnuta. 1 Jedna neadekvátní studie (např. velikost výběru menší než 100). 3 Jedna adekvátní studie (např. velikost výběru 100-200). 4 Více než jedna adekvátní nebo velká studie. 5 Dobrá série adekvátních až rozsáhlých studií.	4
2.10.1.3	Procedura výběru souboru: (vyberte jednu) ☒ Žádná informace neposkytnuta ☐ Reprezentativní vůči populaci [sumarizujte kritéria] ☐ Nahodilá ☐ Náhodná	
2.10.1.4	Medián a rozsah korelací mezi testem a dalšími podobnými testy: 0 Žádná informace neposkytnuta. 1 Neadekvátní ($r < 0.55$). 3 Adekvátní ($0.55 < r < 0.65$). 4 Dobrý ($0.65 < r < 0.75$). 5 Vynikající ($r > 0.75$)	3
2.10.1.5	Kvalita nástrojů jako kritérií nebo markerů: 0 Žádná informace neposkytnuta. 1 Poskytnuta neadekvátní informace. 3 Adekvátní kvalita. 4 Dobrá kvalita. 5 Vynikající kvalita s širokým rozsahem relevantních markerů pro konvergentní a divergentní validizaci.	3
2.10.1.6	Analýzy diferenciálního fungování položek (DIF): [N/A] Nepoužitelné 0–5 hodnocení kvality DIF analýzy	0
2.10.2	Validita vztahující se ke kritériu – celková adekvátnost (Tento celkový rating se získá na základě posouzení hodnot ratingů daných v položkách 2.11.1 – 2.10.2.4. Neprůměrujte pouze čísla, abyste získali celkový rating.)	1
2.10.2.1	Popis použitých kritérií a charakteristik populací: (zatrhněte tolik, kolik je použitelných) ☐ Souběžná ☐ Prediktivní ☒ Postdiktivní	
2.10.2.2	Velikosti výběrů: 0 Žádná informace neposkytnuta. 1 Jedna neadekvátní studie (např. velikost výběru menší než 100). 3 Jedna adekvátní studie (např. velikost výběru 100-200). 4 Jedna velká nebo více než jedna adekvátně rozsáhlá studie. 5 Dobrá série adekvátních až rozsáhlých studií.	1

2.10.2.3	Procedura výběru souboru: ☒ Žádná informace neposkytnuta ☐ Účelná nebo reprezentativní ☐ Nahodilá ☐ Náhodná	
2.10.2.4	Medián a rozsah korelací mezi testem a kritérii: 0 Žádná informace neposkytnuta. 1 Neadekvátní (např. $r < 0.2$). 3 Adekvátní (např. $0.2 < r < 0.35$). 4 Dobrý (např. $0.35 < r < 0.50$). 5 Vynikající (např. $r > 0.50$)	3

2.10.3 Komentáře recenzenta týkající se validity:

Validita je celkovo popísaná chudobnejšie než reliabilita. Chýba dokladovanie konvergentnej validity v zmysle diferenciacie od iných podobných rýchlostných testov pozornosti. Jediný použiteľný doklad v tomto smere sú korelácie d2, Digit symbol testu a Hamburg-Wechsler Intelligence testu pre dospelých (korelácie od 0,28- 0,6 u celkových skóre). Ukazovatele testu d2 korelujú s intelligenčnými subtestami u osôb z normálnej populácie výrazne menej než u psychiatrických pacientov. V manuáli chýbajú dáta ohľadne prediktívnej validity pri použití testu v priemyselnom odvetví, hoci je uvedené že test je používaný na testovanie v tejto oblasti.

Potrebné je však zmieniť, že v zahraničných publikáciách (vid'. napr. Brickenkamp a Zillmer, 1998) sú údaje týkajúce sa prediktívnej, konvergentnej či faktorovej validity dokumentované výrazne obsiahlejšie než je to pri popisovanej českej verzii manuálu, kde dokonca niektoré z týchto informácií absentujú. Chudobnosť prezentovania týchto informácií v českom manuáli je tak na škodu, a prípadný záujemca je tak nútený sa obrátiť na zahraničné zdroje, ktoré mu nemusia byť vždy ľahko prístupné.

Reliabilita

2.11	Celková adekvátnosť: <i>(Tento celkový rating se získá na základě posouzení hodnot ratingů daných v položkách 2.11.1-2.10.2.4. Neprůměrujte pouze čísla, abyste získali celkový rating.)</i>	5
2.11.1.	Poskytnutá data týkající se reliability: (vyberte jednu možnost) ☐ Uveden pouze jeden koeficient reliability ☐ Uveden pouze jeden odhad standardní chyby měření ☐ Koeficienty reliability pro několik různých skupin ☐ Standardní chyba měření uvedená pro několik různých skupin	
2.11.1	Vnitřní konzistence:	
2.11.1.1	Velikost výběru: 0 Neposkytnuta žádná informace. 1 Jedna neadekvátní studie (např. rozsah výběru menší než 100). 3 Jedna adekvátní studie (např. rozsah výběru 100-200). 4 Jedna rozsáhlá nebo více než jedna adekvátně rozsáhlá studie. 5 Dobrá série adekvátních až rozsáhlých studií. [N/A] Nepoužitelné.	5
2.11.1.2	Medián koeficientů: 0 Neposkytnuta žádná informace. 1 Neadekvátní (např. $r < 0.7$) 3 Adekvátní (např. $r = 0.7$ až 0.79) 4 Dobrý (např. $r = 0.8$ až 0.89) 5 Vynikající (např. $r > 0.9$) [N/A] Nepoužitelné.	5

2.11.2	Testová-retestová stabilita:	
2.11.2.1	Rozsah výběru: 0 Neposkytnuta žádná informace. 1 Jedna neadekvátní studie (např. rozsah výběru menší než 100). 3 Jedna adekvátní studie (např. rozsah výběru 100-200). 4 Jedna rozsáhlá nebo více než jedna adekvátně rozsáhlá studie. 5 Dobrá série adekvátních až rozsáhlých studií.	5
2.11.2.2	Medián koeficientů: 0 Neposkytnuta žádná informace. 1 Neadekvátní (např. $r < 0.6$) 3 Adekvátní (např. $r = 0.6$ až 0.69) 4 Dobrý (např. $r = 0.7$ až 0.79) 5 Vynikající (např. $r > 0.8$)	4
2.11.3	Reliabilita jako ekvivalence:	
2.11.3.1	Rozsah výběru: 0 Neposkytnuta žádná informace. 1 Jedna neadekvátní studie (např. rozsah výběru menší než 100). 3 Jedna adekvátní studie (např. rozsah výběru 100-200). 4 Jedna rozsáhlá nebo více než jedna adekvátně rozsáhlá studie. 5 Dobrá série adekvátních až rozsáhlých studií. [N/A] Nepoužitelné.	0
2.11.3.2	Medián koeficientů: 0 Neposkytnuta žádná informace. 1 Neadekvátní (např. $r < 0.6$) 3 Adekvátní (např. $r = 0.6$ až 0.69) 4 Dobrý (např. $r = 0.7$ až 0.79) 5 Vynikající (např. $r > 0.8$) [N/A] Nepoužitelné	0
2.11.4 Komentáře recenzentů k reliabilitě: - Komentujte intervaly spolehlivosti pro koeficienty reliability - Uveďte Spearmanovy-Brownovy ekvivalenty		
<p>Reliabilita je v manuáli doložená rozsiahlymi dátami, ktoré dokladajú vnútornú konzistenciu testu ako dostatočne vysokú ($r = 0,9$ a vyššia). Podľa Ackermana a Cianciola (2000) to nie je ničím výnimočné, keďže sa jedná o typ krátkeho a časovo obmedzeného perceptuálneho testu, ktoré sú vo väčšine prípadov týmto charakteristické. Dostatočná homogenita je dokladovaná hlavne split-half reliabilitou, ktorá napr. u pacientov s mozgovými poruchami dosahuje $r = 0,97$. Test-retestové reliability sú v manuáli tak isto k dispozícii, avšak dosahujú už o niečo nižších hodnôt. Pri reteste do jedného dňa dosahujú hodnôt $r = 0,9$ a s predlžujúcim sa časovým úsekom retestu od pôvodného testu postupne klesajú v závislosti na konkrétnych subpopuláciach až po hodnoty $r = 0,7$. Dôležité je aj upozorniť na to, že test-retestová reliabilita je zisťovaná už na výrazne nižších populáciach (do 124 participantov). Test-retestové reliability chýbajú ešte nižšie.</p>		

Část 9:

Závěrečné hodnocení:

3.0 Hodnotící zpráva testu:

Tato část by měla obsahovat stručné, jasně obhájené posouzení nástroje/produktu. Mělo by popisovat jeho pro a proti a poskytnout určitá obecná doporučení týkající se toho, jak a kdy by se měl používat – spolu s varováními (kde jsou potřebná) týkajícími se případů, kde by se používat neměl.

Test pozornosti d2 bol vytvorený v nemeckom prostredí na pozadí testovania pozornosti zamestnancov v priemysle. Pôvodne sa začal využívať v rámci dopravnej psychológie, ktorej hranice však už dávno prekročil. Tým, že existujú len nemecké (prípadne americké) normy, jeho využitie v českých podmienkach je na zvážení každého praktika/výskumníka. Na druhú stranu pri takomto teste kognitívnych schopností pozostávajúceho len z písmen „p“ a „d“, ktoré sú ľahko rozpoznateľné pre pravdepodobne všetkých participantov obývajúcich krajiny kde je ako oficiálne písmo ustanovená latina, sa zdá že by inter-kultúrny kontext mal hrať menšiu rolu, než je tomu napríklad u testoch osobnosti a podobne. Na druhú stranu, spôsob administrácie ale aj ostatné komponenty testu môžu indikovať veľký súvis s motiváciou a sebakontrolou, ktorá môže byť v odlišných kultúrnych kontextoch pri testovej situácii odlišná. Napriek tomu sa v ďalších štúdiách- vid' napr. Ross (2005), nepodarilo preukázať rozdielnosť vo výsledkoch medzi kultúrami. Z manuálu je ťažko usúdiť z konkrétne akých ľudí normy vznikali. Popisy sú uvedené mj. vo všeobecnej rovine, avšak chýbajú konkrétne štatistické informácie o konkrétnom zastúpení ľudí z rôznych socio-ekonomických skupín apod. Celkovo sú však normy vytvorené z obdivuhodne vysokej vzorky čo je určite plusom tejto metódy. V prípade validity chýba viac konkrétnych porovnaní s inými maticami nástrojmi merajúcimi selektívnu vizuálnu či inú pozornosť a združené kognitívne funkcie ako napr. pracovnú pamäť, tak ako bola definovaná Englem et al (1999a). Reliabilita vykazuje dostatočne vysoké hodnoty, ktoré sa však vplyvom zvyšujúceho sa časového intervalu (test-retest) značne znižujú. Test je celkovo jednoduchý na administráciu, je ľahko pochopiteľný širokým spektrom pacientov/klientov a je relatívne ľahko vyhodnotiteľný. Získané hrubé skóre sa pomocou normalizačných tabuliek prevedú na prislúchajúce štandardné skóre, prípadne percentily, ktoré sa potom dajú pomerne zrozumiteľne interpretovať klientom.

Pri konkrétnej povahe testu je potrebné uvažovať aj nad prípadnou nevhodnosťou testu pre niektoré špecifické populácie. Test nie je vhodný pre ľudí starších ako 60 a mladších ako 9 rokov. Tak isto nie je vhodný pre ľudí s dyslexiou, dysgrafiou, pacientov s poruchou zraku, ktorí pri administrácii testu nemajú dostatočnú korekciu zraku (okuliare, kontaktné šošovky), ľudí s afáziou- mj. percepčnou afáziou či pri pacientoch v delíriu. Manuál s výnimkou vekových ohraničení neposkytuje žiadny zoznam, ktorý by popisoval nevhodnosť metódy na akýchkoľvek špecifických populáciách. Preto som považoval za potrebné zmieniť aspoň niektoré z nich, ktoré svojou charakteristikou môžu mať pri administrácii testu značné problémy.

Test pozornosti d2 je test s dlhou históriou hlavne v európskom priestore pričom nasadá na dlhú tradíciu hodnotenia perceptuálnej rýchlosti a pozornosti.

3.1 Závěry:

Po uvážení všech obmedzení ktoré boli prezentované vyššie je na každom praktikovi či sa test rozhodne použiť alebo nie. Závisí to od konkrétnej situácie, zákazky či napríklad možností. d2 Test pozornosti je možné administrovať v rámci klinickej psychológie ako súčasť batérie testov skúmajúcich kognitívne schopnosti, ako súčasť neuropsychologického vyšetrenia či v rámci dopravné-psychologického vyšetrenia. V každom prípade je vhodný ďalší výskum objasňujúci jeho možné súvislosti s inými konštruktmi či testami.

4.0 Doporučení (vyberte jedno)

Všetchny následující charakteristiky uvedené níže by měly mít ratingy [n/a], [2], [4], [5], pokud by měl být nástroj „doporučen“ pro obecné použití (hodnocení 5 nebo 6):

- [2.9] Normy a referenční skupiny
- [2.10.1] Konstruktová validita
- [2.10.2] Kriteriaální validita
- [2.11] Reliabilita - celková
- [2.12] Počítačově generované zprávy

Pokud má kterýkoli z výše uvedených ratingů hodnotu [] nebo [1], nástroj by měl být klasifikován pod doporučením 1, 2, 3 nebo 4, nebo klasifikován pod doporučením 7 "jiné" s adekvátním vysvětlením.

- 1 Pouze výzkumný nástroj. Ne pro užití v praxi.
- 2 Vhodný pouze pro užití expertním uživatelem za pečlivě kontrolovaných podmínek nebo ve velmi omezených aplikačních oblastech
- 3 Vhodný pro použití pod supervizí v aplikační(ch) oblasti(ech) definovaných distributorem, libovolnými uživateli s obecnými kompetencemi pro používání a administraci testů
- 4 Vyžaduje další vývoj. Vhodný pouze pro použití ve výzkumu.
- 5 Vhodný pro používání v aplikační(ch) oblasti(ech) definovaných distributorem, uživateli testů, kteří splňují speciální kvalifikační požadavky distributora
- 6 Vhodný pro sebevyšetření bez supervise v aplikační(ch) oblasti(ech) definovaných distributorem
- 7 Jiné:

5 Odkazy k poznámkám a bibliografie

Ackerman, P.L., Cianciolo, A.T. (2000). Cognitive, perceptual speed and psychomotor determinations of individual differences during skill acquisition. *Journal of Experimental Psychology*, 6, 259-290.

Brickenkamp, R., Zillmer, E. (1998). D2 – Test of attention. Seattle: Hogrefe & Huber.

Brickenkamp, R., Zillmer, Balcar, K. (2000). d2 test pozornosti: Praha: Hogrefe- Testcentrum s.r.o.

Engle, R. W., Kane, M. J., Tuholski, S. W. (1999a). Individual differences in working memory capacity and what they tell us about controlled attention, general fluid intelligence and functions of the prefrontal cortex. In A. Miyake, P. Shah, (Eds.), *Models of working memory* (s. 102-134). Cambridge: Cambridge University Press.

Ross, R.M. (2005). The D2 Test of Attention: An Examination of Age, Gender and Cross-cultural Indices. Chicago: Argosy University.

Měřené konstrukty:

Selektivna vizuálna pozornosť, mentálna sústredenosť